

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

Before ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਦਿ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ: 227-ਡੀ

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ XVI)- ਐੱਸ. 78 ਅਤੇ 79-ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਲਈ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਫੀਸ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਾਰਣੀ—ਕੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਅਯੋਗ-ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੀਸ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ- ਕੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ।

ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐੱਫ. 12 (20)/52 ਜੀਏਆਰ, ਮਿਤੀ 15 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਅਤੇ 79 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਫੀਸ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸ ਹੈ: -

- (1) ਇਹ ਕਿ ਫੀਸ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
- (2) ਕਿ ਲਗਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਕਈ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਫੀਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਪੰਨੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ

-2-

ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਫੀਸ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ ਲਈ. ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ:--

(a) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ, F. 12 (20)/52-GAR, ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ 15 ਦਸੰਬਰ, 1952, ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ. 1,25,157.50 nP, ਉਕਤ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ 'ਤੇ, ਮਿਤੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ, ਦਿੱਲੀ ਕਲੈਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ;

(ਬੀ) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਦਿੱਲੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ 14 ਮਈ, 1962 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ;

(c) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਅਸਲ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, 10 ਅਗਸਤ, 1962 ;ਅਤੇ

(d) ਅਜਿਹੇ ਅਗਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

ਐਨ.ਸੀ. ਚੈਟਰਜੀ, ਪੀ.ਸੀ. ਖੰਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ।

ਐਸ.ਐਨ. ਸੰਕਰ ਅਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

-3-

ਨਿਰਣਾ.

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1,25,157.50 nP, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫੀਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਫੀਸ ਨਹੀਂ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਬਾਰਾ ਹਿੰਦੂ ਰਾਓ, ਦਿੱਲੀ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਟਰੱਸਟੀ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਿੱਲੀ ਹਨ। 1,25,157.50 nP, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫੀਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਫੀਸ ਨਹੀਂ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਬਾਰਾ ਹਿੰਦੂ ਰਾਓ, ਦਿੱਲੀ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਟਰੱਸਟੀ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਿੱਲੀ ਹਨ।

ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਡਿਬੈਂਚਰ ਲੇਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 2.5 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ. ਉਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਿਬੈਂਚਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 2.50 ਕਰੋੜ। ਸਟੈਂਪ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ। ਦਿੱਲੀ, ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 2,50,300 ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 14 ਮਈ 1962 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ,

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 1.25,157.50 nP, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਮੰਗ 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਫ. 12(20)/52-ਗਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1952. ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਤਹਿਤ

-4-

ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ' ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਫੀਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰਜਯੋਗ ਫੀਸ ਰੁਪਏ ਹੈ। 2-8-0. ਜੇਕਰ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੈ। 1,000, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੱਗਣਯੋਗ ਫੀਸ ਰੁਪਏ ਹੈ। 12-8-0. ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। 300 ਅਤੇ ਰੁ. 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਕਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 2-12-0 ਤੋਂ 12-8-0 ਰੁਪਏ। ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। 1,000, ਹਰ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਲਈ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ। 5 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। 12-8-0, ਜੇ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 1,25,157.50 nP ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫੀਸ ਪਰ ਫੀਸ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਫੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਕਿ ਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫੀਸ ਲਈ ਦਿਖਾਵਾ, ਕਿ ਇਹ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ :-

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ

ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਖਾਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜੁੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ... ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ. ਨੰਬਰ 2. ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

-5-

ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਮ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਪੈਸੇ, ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(f) ਅਤੇ (g) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਥੋਪਣ ਵਜੋਂ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਜਬ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 11 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਫੀਸ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ। ਮੰਗੀ ਗਈ ਫੀਸ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 2.5 ਕਰੋੜ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ

'ਫੀਸ' ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਪੁਰਦ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੇਵੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ

-6-

ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਇੱਕ ਫੀਸ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਟੈਕਸ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਲਈ ਲੇਵੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਏ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡ ਜੁਟਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੀਸ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਦਸ ਜਾਂ ਵੀਹ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 500 ਰੁਪਏ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ। 8 ਫੀਸ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 2.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ। 1,25,157.50 nP. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੰਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਫੀਸ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਐੱਖਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੀਰੱਪਾ ਚੇਟੀ ਬਨਾਮ ਕਾਦੀਰੇਸਨ ਚੇਟੀ (1) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।"

ਹੇਮੰਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਬੀ ਬਨਾਮ ਮਿਦਨਾਪੁਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕੰਪਨੀ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਐਕਟ ਦਾ ਭਾਗ II ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

-7-

ਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ (ਸੈਕਸ਼ਨ 3)। ਐਕਟ (ਸੈਕਸ਼ਨ 5) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਸੈਕਸ਼ਨ 6) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 7)। ਦੋਵਾਂ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਾਮੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਰਪ੍ਰੂਫ ਬਕਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਗ III ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ 18) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਬਾਰੇ। ਭਾਗ IV, V, VI; VII, VIII, IX, X, XI ਅਤੇ XII ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਵਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਵਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ. ਭਾਗ XIII ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਫੀਸਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 78)। ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਸੈਕਸ਼ਨ 79)। ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਲਈ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 80) ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਗ XIV ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 89, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲੇਨ ਐਕਟ, 1883, ਜਾਂ ਐਗਰੀਕਲਚਰਿਸਟਰਜ਼ ਲੇਨ ਐਕਟ, 1884 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਲਈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ

-8-

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ ਪੂਰੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਫੀਸ ਕੀ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਟੈਸਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੈਸਟ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡੇਮੈਂਟਸ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਿੰਦਰ ਤੀਰਥ ਸਵਾਮੀਰ (3) ਸੀ। ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ: ਫੀਸ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਕੀ ਹੈ? ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:—

“ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਸੂਚੀਆਂ, ਇਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਜਿੱਠੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫੀਸਾਂ ਕੀ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਉਪਰੇਕਤ ਧਾਰਾ 110 ਅਤੇ 119 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਸੰਸ ਅਤੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਰੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

-9-

'ਟੈਕਸ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੈਥਿਊਜ਼ v. ਚਿਕਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ (4)। 'ਇੱਕ ਟੈਕਸ', ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ'। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਸਾਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਹ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਵੀਡੀ ਲੇਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਡੇਅਰੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਡੇਅਰੀ ਲਿ.(5)। ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ('ਸਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਫਾਈਨਾਂਸ' 'ਤੇ ਫਿੰਡਲੇ ਸਿਰਾਸ ਦੇਖੋ, ਜਿਲਦ I, ਪੰਨਾ 203)। ਟੈਕਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਬੋਝ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ

ਹੈ, ਥੋਪਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਟੈਕਸਦਾਤਾ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ, 'ਫੀਸ' ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਆਪਹੁਦਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫੀਸਾਂ ਇਕਸਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ('ਪਬਲਿਕ ਫਾਈਨਾਂਸ' ਪੰਨਾ 215 ਉੱਤੇ ਲੂਟਜ਼ ਦੇਖੋ)। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੁਝ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਜੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

-10-

ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੀਸ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਦਾਹਰਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਪਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਥੋਪਣ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਲੋਤਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਸਿਵਾਏ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੋਲ ਟੈਕਸ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਊਸ ਟੈਕਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮਕਾਨ ਹਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟੈਕਸ, ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਦਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਮਕਾਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਟੈਕਸ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮਜਬੂਰੀ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਤ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਆਮ ਬੋਝ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫੀਸ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ। ਫੀਸਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਇਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਾਹਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ

-11-

ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਹੈ (ਵਿਡੀਓ ਫਿੰਡਲੇ ਸ਼ਿਰ ਐਜ਼ ਆਨ ਸਾਇੰਸ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਫਾਇਨਾਂਸ, ਭਾਗ I, ਪੰਨਾ 202)। ਜਨ-ਹਿੱਤ ਸਭ ਥੋਪਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਲਿਗਮੈਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਹੈ ਜੋ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ; ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਫਾਇਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕਿਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ (ਵੀਡ ਸੇਲਿਗਮੈਨ ਦੇ ਐਸੇਜ਼ ਔਨ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ, ਪੀ. 408)।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 110 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਜਾਂ

ਮੱਧਮ ਫੀਸਾਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਉਦਾਹਰਣ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿੱਤ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਤੱਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, (ਵੀਡ ਸੇਲਿਗਮੈਨਜ਼ ਐਸੋਸ਼ੀਏਟਿਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਪੰਨਾ 409), ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਪੈਸਾ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਜੋਂ ਪੈਸਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ

-12-

ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਟੈਕਸ। ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਮ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਲਿਗਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ, ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ (ibid p. 406) ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ, ਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ .ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ।"

ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ) ਅਖੌਤੀ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਤੱਥ ਜੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਉਗਰਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਉਹਨਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਤੀਲਾਲ ਪਨਚੰਦ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬਈ (6), ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਰਾਮਨੁਜ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (7) ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਰਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ

-13-

ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਜਨਰਲ' ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਦਰਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ 'ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ' ਤੱਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਵੈਇੱਛੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਲਈ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮੇਟਰ ਕਾਰ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਫੀਸ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਟੈਕਸ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਮੇਟਰ ਕਾਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੇਟਰ ਕਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਫੀਸ

ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। . ਪਰ ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਹਾਊਸ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਲੈਂਡ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਮੇਟਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੈਇੱਛਤ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੇਟਰ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਫ਼ਤਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਏ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ। ਬੰਬੇ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਟੈਕਸ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 57 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਚੈਰਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ

-14-

ਨਿਯਤ ਹੈ ਅਤੇ ਫੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੰਡ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮਾਲੀਆ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। . ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਇਸ ਲਈ, ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (8) ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਥੋਪਣ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਂਚੇ ਜੇ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਰੱਖਿਆ। ਰਤੀਲਾਲ ਅਤੇ ਜਗਨਵਮਥ ਰਾਮਾਨੁਜ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ,

ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਦਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ (9) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਮੀਰ (3) ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਥੋਪਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। 3). ਥੋਪਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਫੀਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ 1955 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 323 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਲ ਕਾਊਂਟਰ ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੁਮਾਇਸ਼ 'ਏ' ਵੱਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“30 ਸਤੰਬਰ, 1951 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ, 1952 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 'XXXVI ਫੁਟਕਲ—(c) ਫੁਟਕਲ— ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1951' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕੁੱਲ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। 3,16,013-1-3 ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ

-15-

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'XLVI - ਫੁਟਕਲ '(d) ਫੀਸਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਆਡਿਟ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਰਕਮ 2,27,531-4-10 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਲਈ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਫੀਸਾਂ, ਰੁਪਏ 6,93,539-10-3”।

ਫਿਰ ਫਾਸਲੀ ਸਾਲਾਂ 1361, 1362, 1363 ਅਤੇ 1364 ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਕਾਏ ਦੀ ਮੰਗ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਗ, ਕੁੱਲ ਮੰਗ, ਰਾਈਟ ਆਫ, ਨੈੱਟ ਡਿਮਾਂਡ, ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਾਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਕਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਫਾਸਲੀ ਸਾਲ 1364 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬਕਾਏ 15.50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਚਾਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਅਸਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। 19.74 ਲੱਖ ਅਤੇ ਚਾਰ ਫਾਸਲੀ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਰੁਪਏ ਸੀ। 15.75 ਲੱਖ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3J ਲਈ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ ਰੁਪਏ ਸੀ। 26.4 ਲੱਖ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸੰਚਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੱਚਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੱਲ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1951 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਨਿਵੇਸ਼, ਸਰਕਾਰ ਸਟਾਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਭੂਮੀ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਿਬੈਂਚਰ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ। 18 ਲੱਖ ਪਰ ਇਹ 1927 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਕਰੀਬ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੰਡ ਕਿਹੜੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਤੇ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ-76(1) ਅਧੀਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ। ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਅਸਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਾ

-16-

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਖਰਚੇ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਉੱਥੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਲੇਵੀ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੀਸ ਇਕਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੀਸ, ਖਰਚੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਵਿੱਚ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਉਹੀ ਡਿਗਰੀ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਡਲ ਵੂਲਨ ਐਂਡ ਸਿਲਕ ਮਿੱਲਜ਼, ਵੇਰਕਾ (10) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਜਣਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਰਸ-ਪਾਵਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਕਿ: -

“ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਰਗੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਜੋ ਛੋਟੇ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇੰਜਣ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ: -

-17-

1. ਕਿ ਫੀਸ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਰਾਜ ਦਾ ਆਮ ਮਾਲੀਆ। ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਕਪੜਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਲਗਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਕਈ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਫੀਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ

ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਪੰਨੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

2. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਫੀਸ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਫੀਸ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਟੇਟ

ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ (11) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਖੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (f) ਅਤੇ (ਜੀ) ਵਿੱਚ ‘ਨਾਗਰਿਕ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ

19(1) (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੌਮੀਅਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮਨ ਦੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 31 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

“ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੁਝ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ: - 'ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ। 1,25,157.50 nP. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਬੈਂਚਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ, ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

-19-

ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁ. 1,25,157.50 nP. ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੈਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
. ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Govinder Singh

TRANSLATOR

